

UNS

UCZELNIA NAUK SPOŁECZNYCH

SCIENTIFIC
AND PEDAGOGICAL
INTERNSHIP

STRATEGIES
FOR MODERNIZING
EDUCATION ON THE FIELD
OF PHYSICAL CULTURE
AND SPORTS IN UKRAINE
AND THE EU

10.11.2025 09:37

SEPTEMBER 1 - OCTOBER 12, 2025
ŁÓDŹ, THE REPUBLIC OF POLAND

UNS

UCZELNIA NAUK SPOŁECZNYCH

Academy of Social Sciences

**PROCEEDINGS OF THE SCIENTIFIC
AND PEDAGOGICAL INTERNSHIP**

September 1 – October 12, 2025

10.11.2025 09:37

**Łódź,
the Republic of Poland
2025**

Глобалізація ХХ століття та виклики суверенітету національних держав:
педагогічний аспект підготовки фахівців

Кіт Т. Г...... 96

Формування критичного мислення студентів-медиків на заняттях
з історії як важливий чинник розвитку особистості

Козлова Л. Б. 100

Development of leadership potential of translation specialists
under the conditions of ensuring the quality of education
at the European level

Ранов С. F...... 106

STRATEGIES FOR MODERNIZING EDUCATION ON THE FIELD OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS IN UKRAINE AND THE EU

Педагогічні стратегії розвитку фізичної культури та спорту
в контексті освітніх реформ

Батюк А. М. 112

Застосування нетрадиційних засобів тренування
в навчально-тренувальному процесі баскетболістів

Василенко В. В. 117

Формування військово-прикладних навичок курсантів
під час спортивно-масової роботи

Гнидюк О. П. 121

Вплив функціонального тренування на рівень фізичної підготовленості
студентів

Гребінка Г. Я. 123

Особливості професійної компетентності професіоналів
з фізичної культури і спорту

Дутчак Ю. В...... 127

Педагог-візіонер: професійна мотивація та розвиток soft-skills
в умовах освітніх трансформацій

Коваленко Ю. О...... 131

Професійна підготовка фахівців з фізичної культури і спорту

Кондрацька Г. Д...... 136

Професійно-педагогічна культура та імідж фахівця фізичного виховання
та спорту

Онопрієнко О. В...... 139

ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА КУЛЬТУРА ТА ІМІДЖ ФАХІВЦЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ

Онопрієнко О. В.

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри фізичного виховання та здоров'я людини

Черкаський державний технологічний університет

м. Черкаси, Україна

У сучасному світі набула поширення філософська інтерпретація соціальної цінності фахівця фізичного виховання та спорту, його професійного іміджу, як особистості, спроможної ефективно реалізувати особливі соціальні завдання пізнання, трансляції і створення культури, підготовки нових поколінь до вирішення гуманістичних, культурологічних, фізкультурно-спортивних проблем.

Зростаюча соціальна відповідальність такого фахівця за результати своєї роботи виводить розуміння його професійно-педагогічної культури на рівень емпірики та потребує структуризації категорії іміджу, що зумовлює необхідність

практичного осмислення означених понять щодо фізкультурно-спортивної діяльності фахівця [4, 5].

Для встановлення взаємозв'язку між професійно-педагогічною культурою та іміджем фахівця насамперед варто звернутися до проблеми рушійних сил освітнього процесу, адже людська діяльність, у тому числі і фізкультурно-спортивна, визначається і спрямовується двома принципово різними чинниками: емпірично-реальними, що є її стимулами й мотивами, та теоретично-ідеальними тобто тими, які є цілями педагогіки як науки (у тому числі й теорії і методики фізичної культури та спорту) і які, будучи виявом причинно-наслідкових зв'язків, повинні, врешті стати її практичним наслідком.

Проте ідеальні педагогічні цінності набувають реального впливу на людину лише тоді, коли вона сама буде прагнути до них, переживати їх як власну гостру матеріальну або духовну потребу, тобто як цінність. Отже система внутрішньо організаційних цінностей, що формується на основі індивідуальних цінностей фахівця фізичного виховання та спорту, одночасно визначаючи їх, є специфічним культурним утворенням, конкретних параметрів якій надає ціннісна свідомість, а методологічною основою якої є цінності професійно-педагогічної культури. Щоб розумова діяльність трансформувалась у професійно-педагогічне мислення, фахівець повинен володіти певними технологічними цінностями, інтелектуальними уміннями, здатністю ефективно виконувати операції логічного мислення при вирішенні проблеми і завдань у процесі фізкультурно-спортивної діяльності.

Таким чином, наявність системи технологічних цінностей зумовлюють необхідність дослідження нематеріальних активів: репутації, іміджу фахівця та визначення ролі його професійно-педагогічної культури у їх виникненні, функціонуванні й трансформації.

Фахівець фізичного виховання та спорту повинен ефективно використовувати засади фізичної культури і спорту в освіті і вихованні населення, оздоровленні, науці, формуванні здорового способу життя, підготовці спортсменів до досягнення високих спортивних результатів. Успішність роботи таких фахівців залежить від рівня їхньої професійно-педагогічної культури.

Роль фізичного виховання та спорту у сучасному світі значно зросла. Зростає потреба у кваліфікованих фахівцях, які володіють не лише глибокими знаннями та практичними навичками, але й високою професійною культурою та позитивним іміджем. Професійна культура фахівця з фізичного виховання та спорту – це не лише знання та навички, але й особисті якості, такі як відповідальність, чесність, справедливість, толерантність. Імідж фахівця з фізичного виховання та спорту формується завдяки його зовнішньому вигляду, манері поведінки, мовленню, професійним знанням та навичкам, вмінню спілкуватися з людьми. Підвищення рівня професійної культури та іміджу фахівців з фізичного виховання та спорту – це спільне завдання самих фахівців, закладів освіти, спортивних організацій та держави. Було визначено, що професійна культура фахівця з фізичного виховання та спорту: це система знань, умінь, навичок, особистих якостей, що визначають його професійну компетентність та ефективність діяльності. Вона включає глибокі знання та практичні навички у сфері фізичного виховання та спорту, володіння педагогічними та психологічними методами роботи, високий рівень особистої фізичної підготовки, здатність до самоосвіти та самовдосконалення, відповідальність, чесність, справедливість, толерантність [6, с. 6].

Професійно-педагогічну культуру фахівця фізичного виховання та спорту ми визначили як «системне інтегроване утворення фахівця, що виявляється у засобах, способах і формах його творчої самореалізації у різносторонніх видах

фізкультурно-спортивної діяльності й спілкуванні, спрямованих на засвоєння і створення професійно-педагогічних цінностей, технологій і здібностей особистості» [2, 3].

Однією із функціональних характеристик фахівця з високою професійно-педагогічною культурою є здатність до безперервної самоосвіти, самовиховання, саморозвитку.

Розглядаючи особливості професійної діяльності фахівців, а саме, учителя фізичної культури, інструктора, консультанта, тренера з виду спорту, ми виявляємо наступні технологічні цінності професійно-педагогічної культури фахівця фізичного виховання та спорту:

1. Інтелектуальні вміння, які забезпечують професійно-педагогічне мислення, реалізацію цілей фізкультурно-спортивної діяльності.

Мислення, для педагогіки – це набір концепцій, що виходять із однієї базової гіпотези, що полягає у виникненні педагогічної діяльності та навчально-виховній взаємодії з огляду на очікувану соціально-корисну самореалізацію особистості.

2. Комунікативні вміння – способи комунікативної діяльності фахівця на основі набутих знань про спілкування та педагогічної етики.

При цьому поряд з мовними і логіко-інформативними вміннями, ми виділяємо соціально-психологічні комунікативні вміння, оскільки (як показали наші попередні дослідження) успішність фізкультурно-спортивної діяльності у більшій мірі залежить від психологічного стану вихованців і соціальної взаємодії між всіма учасниками фізкультурно-спортивного процесу, що пояснюється особливостями фізкультурно-спортивної діяльності, як значно ширші за формою і змістом у порівнянні з заняттями з інших предметів, де більш важливу роль мають академічні знання й вміння.

3. Професійно-педагогічні позиції: гуманіст, «психотерапевт», актор, учасник і суб'єкт професійно-педагогічної співдружності.

4. Професійно-педагогічні якості фахівця:

- педагогічна емпатія, співпереживання;
- педагогічний текст (як результат у виборі впливу на осіб, що займаються фізкультурно-спортивною діяльністю з урахуванням умов і можливостей учасників спілкування);
- педагогічна чутливість;
- емоційна саморегуляція та ін. [1].

Увага науковців до питань пов'язаних з іміджем фахівця зумовлена рядом чинників, серед яких не останнє місце займає культура, оскільки саме вона активно сприяє становленню стійкого іміджу фахівця. В українських педагогічних реаліях питання співвідношення професійно-педагогічної культури та іміджу фахівця є новим, таким, що лише постало на порядку денному, та й то, переважно, з огляду на закордонний досвід, своєрідну «моду».

Розглянуті нами технологічні цінності професійно-педагогічної культури за своєю суттю є зовнішньою формою поведінки фахівця, а опанування вище значимими вміннями, як вміннями професійно-педагогічної техніки, створює власний професійний імідж, у якому відображається професійно-педагогічна культура фахівця, його привабливість, приємні манери, життєрадісність, сучасність.

Отже професійний імідж фахівця фізичного виховання та спорту розглядається як сукупність візуального, вербального і акторського образів, високого рівня культури мови, володіння своїми емоціями та почуттями.

Література:

1. Гузій Н. В. Педагогічний імідж і професійна культура. *Творча особистість вчителя : проблеми теорії і практики* : зб. наук. праць. Київ, 1997. С. 28–31.
2. Довга Т. Я. Імідж особистості як необхідна умова професійного становлення педагога. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*: збірник наукових праць. 2010. Вип. 1 (13). С. 66–75.
3. Іваній І. В. Професійно-педагогічна культура та імідж фахівця фізичного виховання та спорту. *Імідж сучасного педагога*. 2016. № 4. С. 43–48.
4. Онопрієнко О. В., Онопрієнко О. М. Формування базових професійних компетентностей майбутнього вчителя фізичної культури у процесі вивчення фахових дисциплін : монографія. Черкаси : ЧДТУ. 2018. 272 с.
5. Онопрієнко О. В., Онопрієнко О. М. Професійно прикладна фізична підготовка спеціаліста туристичної галузі: навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / [упоряд. О. В. Онопрієнко, О. М. Онопрієнко] ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси : ЧДТУ, 2019. 111 с. Назва з титульного екрана. Навчально-методичний посібник. Черкаси. 2019. 111 с.
6. Шинкарук В., Ткаченко П. Професійна культура та імідж фахівця фізичного виховання та спорту. *Академічні візії*. (26). 2023. вилучено із <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/826>